

Nr 3 (2013)

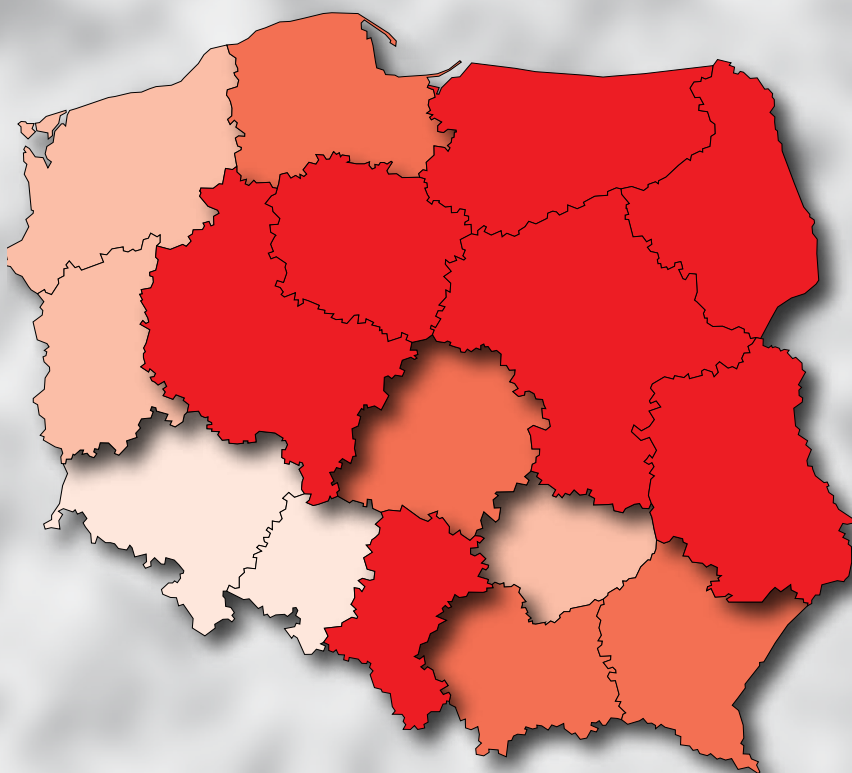
Vademecum

USUWANIA AZBESTU

Rzeczpospolita AZBESTOWA

Środowisko i Innowacje przedstawia wyniki raportu „Gmina 2012” – pierwszego w Polsce komercyjnego badania dotyczącego zarządzania odpadami zawierającymi azbest w polskich gminach.

str. 4-7

**Nowa broń
antyazbestowa**

str. 8

**Podejrzane
zamówienia**

str. 10

Najlepiej w Dobrowie

Już 5 lat Środowisko i Innowacje skutecznie zarządza największym i najnowocześniejszym w Polsce składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. To jedyna ekologiczna instalacja w Europie, na której unieszkodliwianie azbestu łączy się z rewitalizacją środowiska zdegradowanego przez kopalnię siarki.

W 2012 roku minęło równo 5 lat od momentu, w którym spółka Środowisko i Innowacje (SiI) stworzyła najnowocześniejsze i największe w Polsce składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Położone jest ono na gruntach miejscowości Dobrów (gm. Tuczępy), na wyjąłownionych terenach zdegradowanych eksploatacją siarki przez kopalnię w Grzybowie. Wokół w promieniu kilometra znajdują się jedynie nieużytki bez żadnych zabudowań. Dzięki takiej lokalizacji instalacja nie ma negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

Środowisko i Innowacje to firma wielokrotnie nagradzana i wyróżniana w Polsce i Europie za innowacyjność i profesjonalizm świadczonych usług. W 2012 roku spółka jako jedyna z regionu została nominowana przez marszałka województwa świętokrzyskiego do Nagrody Gospodarczej Prezydenta RP. Dziennik „Puls Biznesu” uznał Środowisko i Innowacje za Gazetę Biznesu 2011, umieszczając spółkę w gronie najdynamiczniej rozwijających się małych i średnich firm w ciągu 3 ostatnich lat.

SiI przyznano też m.in. tytuł Novatora Roku 2008 w konkursie organizowanym przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową, dwukrotnie tytuł „Partnera Polskiej Ekologii” w konkursie organizowanym przez Prezydenta RP, złoty

medal na targach w Brukseli – Brussels Eureka Innova 2009 – oraz brązowy medal na najbardziej prestiżowych w Europie targach ekologicznych Concours Lépine Le Salon International de L'invention de Paris 2010.

Firma świadczy kompleksowe usługi w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (o kodach 170601 i 170605), polegające na unieszkodliwianiu, magazynowaniu, zbieraniu, pakowaniu oraz ich transporcie. Na składowisko SiI trafiają wyłącznie odpady azbe-

stowe pochodzące z remontu i demontażu obiektów budowlanych. Instalacja powstała i jest zarządzana zgodnie z IPPC (ang. Integrated Pollution Prevention and Control), czyli dyrektywą unijną w sprawie zintegrowanego zmniejszania zanieczyszczeń. Ma zintegrowany system zarządzania potwierdzony certyfikatami ISO

14001 oraz ISO 9001. Spółka jako jedyna w Polsce zabezpiecza karty przekazania odpadów specjalnymi hologramami, które uniemożliwiają ich nielegalne używanie. Instalację w Dobrowie monitorują najważniejsze instytucje państwowe odpowiedzialne za ochronę środowiska i bezpieczeństwo oraz zdrowie ludzi. ■

SPISTREŚCI

4 **RAPORT** **Co z tą Polską azbestową?**

Środowisko i Innowacje prezentuje wyniki unikalnego badania „Gmina 2012”

8 **Nowoczesna broń antyodpadowa**

Aplikacja Baza Gmin pozwala na skuteczne zarządzanie odpadami z azbestu

10 **Podejrzanie tanie zamówienia**

Co może doprowadzić do zerwania azbestowego kontraktu w gminie

12 **Tam, gdzie azbest odpada na zawsze**

W Polsce działa kilkadziesiąt podmiotów składujących odpady azbestowe

AKTUALNOŚCI

Kolebka zamknięta

Mieszczące się w prowincji Quebec w Kanadzie miasto Asbestos, uznawane za światową kolebkę azbestu (od niego azbest wziął swoją nazwę), było niegdyś bogate dzięki kopalniom tego niebezpiecznego minerału. Jeffrey Mine, jedna z największych na świecie kopalni odkrywkowych, miała przetrwać dzięki rządowej pożyczce 58 mln dolarów kanadyjskich. Obecny rząd prowincji jest jednak przeciwny dalszej eksploatacji kopalni azbestu z powodów środowiskowych i wycofał się z udzielenia pożyczki, co oznacza definitywne i ostateczne zamknięcie Jeffrey Mine. ■

Warmia i Mazury ciągle walczą

W 2011 roku otwartą wojnę odpadom zawierającym azbest wypowiedziało 16 samorządów z Warmii i Mazur. Wówczas z tego regionu zniknęło 450 ton azbestu. W 2012 roku na pozbycie się wyrobów zawierających ten groźny minerał zdecydowały się już 33 gminy. Dzięki ich zaangażowaniu i pomocy finansowej z zewnątrz z regionu usunięto ich prawie 2300 ton. Praktycznie we wszystkich gminach spośród 33, które zgłosiły się po dofinansowanie do NFOŚiGW, zadanie dobiegło końca. Pod koniec 2012 roku usuwanie trwało jeszcze tylko na terenie gminy Mikołajki (samorząd pozbywał się 74 ton azbestu). ■

Lubelszczyzna wyda 45 mln zł

Województwo lubelskie wyda 45 mln zł na usuwanie azbestu. Większość pieniędzy – ponad 38 mln zł – popłynie ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Resztę dołoży samorząd województwa. Będą pieniądze nie tylko na pozbywanie się azbestowych wyrobów, ale też ok. 5 mln zł na nowe dachy dla najuboższych rodzin. Do 2015 roku z tego regionu ma zniknąć ok. 60 tysięcy ton substancji. To jednak kropla w morzu potrzeb, bo w województwie lubelskim znajduje się ponad 800 tys. ton odpadów zawierających azbest. ■

Z Krosna zniknęło 38 ton azbestu

W 2012 roku z Krosna (woj. podkarpackie) usunięto ponad 38 ton azbestu. Do utylizacji pozostało w całym mieście jeszcze 520 ton tego szkodliwego materiału. Podczas 2 tegorocznych akcji usuwania azbestu w Krośnie do urzędu gminy wpłynęło 28 wniosków. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 12,5 tys. zł, z czego 80 proc. stanowiło dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. ■

Vademecum
USUWANIA AZBESTU

ISSN 2299-789X

PATRONAT MERYTORYCZNY **Iwona Skowrońska-Przygodzka, Zbigniew Piłk, Zdzisław Zięba, Włodzimierz Kogut**
REDAKTOR NACZELNY **Ewelina Kopczan-Surmacz** OPRACOWANIE GRAFICZNE **Marek Wójcik** KOREKTA **Agnieszka Mocarska**
REDAKCJA **Tap Us Media** KONTAKT **vademecum@sii.com.pl**

WYDAWCA **Środowisko i Innowacje Sp. z o.o.** www.sii.com.pl E-MAIL **biuro@sii.com.pl**
28-142 Tuczępy, Dobrow 8, tel. (15) 864 51 13, faks (41) 260 50 01

PREZES ZARZĄDU **Zbigniew Piłk** WICEPREZES ZARZĄDU I DYREKTOR HANDLOWY **Zdzisław Zięba**
DYREKTOR GENERALNY **Iwona Skowrońska-Przygodzka** DYREKTOR TECHNICZNY **Włodzimierz Kogut**
DYREKTOR MARKETINGU **Ewelina Kopczan-Surmacz**
Wydanie bezpłatne. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Co z tą Polską

Polskie gminy walczą z azbestem na ogół dość skutecznie. Wielu samorządowcom wciąż jednak brakuje elementarnej wiedzy na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego usuwania. Takie wnioski płyną z pierwszego w Polsce komercyjnego raportu o stanie zanieczyszczenia azbestem w polskich gminach przygotowanego przez Środowisko i Innowacje.

Ewelina Kopczan-Surmacz

Jednym z najbardziej palących problemów w polskich gminach jest dzisiaj azbest – temat bardzo istotny, ale niekiedy zapomniany lub przemilczany wśród samorządowców. Głównym tego powodem jest brak świadomości skali problemu oraz brak informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania na usunięcie azbestu z terenu gminy i jego unieszkodliwienie.

Pierwszy taki raport

Spółka Środowisko i Innowacje (SiI) jako lider w branży azbestowej postanowiła wyjść naprzeciw takim trudnościom, organizując akcję „Gminy 2012”. To jedyny tego typu projekt prowadzony w skali ogólnopolskiej przez firmę prywatną, mający na celu zapoznanie jednostek samorządów

terytorialnych z problematyką odpadów azbestowych i propagowanie dobrych praktyk w zakresie usuwania i unieszkodliwiania tego zagrażającego zdrowiu i życiu minerału. Ogólnopolska kampania ruszyła na początku stycznia i trwała do końca marca 2012 roku. W tym czasie eksperci SiI odwiedzili ponad 650 jednostek samorządowych. Nasze działania objęły samorządy z 7 województw: mazowieckiego, lubelskiego, kujawsko-pomorskiego, małopolskiego, podkarpackiego, podlaskiego oraz śląskiego.

Podczas prowadzonych działań dzieliliśmy się z samorządowcami własnym doświadczeniem, które zdobyliśmy, zajmując się profesjonalnie unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest. Projekt, który z założenia miał być korzyścią dla gmin, okazał się również ogromnym źródłem wiedzy dla naszych pracowników. Wiedza ta pomogła nam w efektywniejszych działaniach związanych

z kompleksową obsługą gminy, począwszy od planowania pierwszych prac poprzez ich realizację po końcowe rozliczenie.

Azbestowy elementarz

Rozmawialiśmy w gminach o inwentaryzacji azbestu. W przypadku jej braku urzędnicy na ogół nie podawali przyczyn, unikali odpowiedzi na pytanie „dlaczego tak jest?”. Naszym zdaniem wynikało to najczęściej z braku elementarnej wiedzy o szkodliwości azbestu. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że gminy, które nie miały ani Programu Usuwania Azbestu, ani przeprowadzonej inwentaryzacji były zainteresowane nawiązaniem współpracy lub uzyskaniem informacji

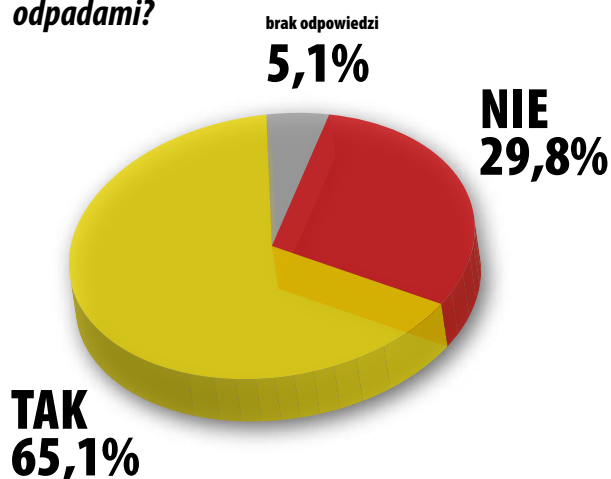
ciąg dalszy na stronie 6.

ECZYSZCZENIA AZBESTEM W POLSKICH GMINACH

AZBESTOWĄ?

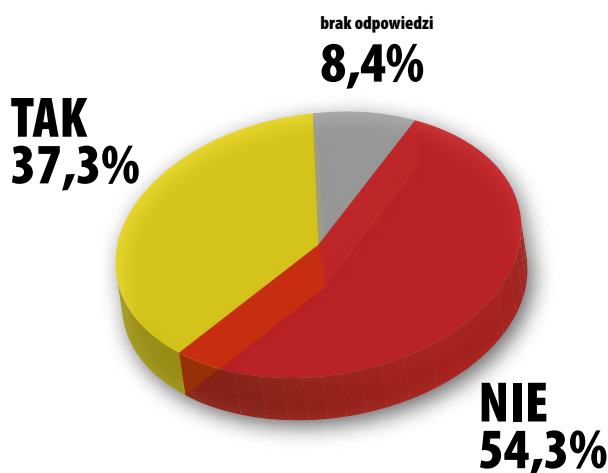
Jak polskie gminy zarządzają azbestem

Czy gmina posiada decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami?

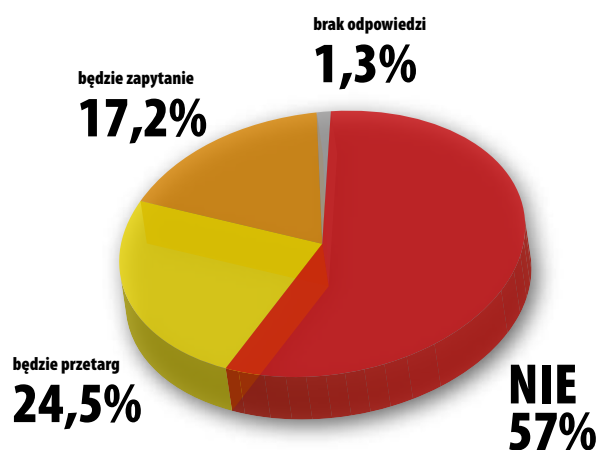
Jak polskie gminy finansują walkę z azbestem

Czy gmina korzysta z funduszy pozyskanych z NFOŚ lub WFOŚ?

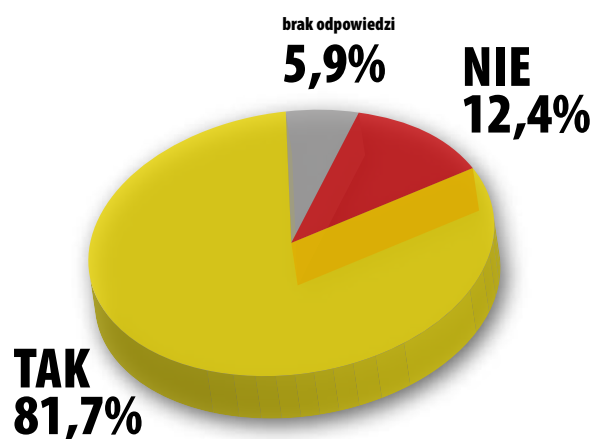
Jak polskie gminy będą walczyć z azbestem

Czy gmina planuje w 2012 roku wykonać prace w zakresie usuwania azbestu?

Stan wiedzy polskich gmin o zanieczyszczeniu azbestem

Czy gmina posiada inwentaryzację odpadów azbestowych na swoim terenie?

ciąg dalszy ze strony 5.

o firmach, które zajmują się tą tematyką. Większość polskich gmin, które zbadaliśmy, miała już informacje, które pozwalały im na wybranie firmy przeprowadzającej te działania, ale ograniczenia budżetowe nie pozwalały na podjęcie dalszych kroków. W jednostkach samorządu terytorialnego posiadających Programy pracownicy urzędów chętnie dzielili się wiedzą na ten temat. Tam, gdzie Program nie został jeszcze wprowadzony, często słyszeliśmy, że powodem jest brak funduszy lub inne ważniejsze sprawy, które trzeba zrealizować wcześniej niż w 2032 r. Z naszych obserwacji wynika też, że głównym powodem niechęci do korzystania z różnego rodzaju dofinansowań jest ogrom dokumentów, które należy przedłożyć organizacjom zajmującym się pozyskiwaniem tych środków. Część gmin wołała zatem realizować zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z własnych środków, co zdecydowanie osłabiało ich moc sprawczą w tym zakresie.

Efekt domina

Informowaliśmy zatem osoby odpowiedzialne w gminach za gospodarkę odpadami niebezpiecznymi o moż-

liwościach uzyskania dofinansowań i staraliśmy się zarazić ich ideą usuwania materiałów zawierających azbest z domostw na terenach gminy. Podczas spotkań z przedstawicielami referatów ochrony środowiska poszczególnych gmin specjaliści Środowiska i Innowacji spotykali się z bardzo różnymi reakcjami. Począwszy od dużego zainteresowania na poirowaniu i skrajnej ignorancji skończywszy.

– Odwiedziłam ponad 90 gmin. Każda z nich w inny sposób podchodziła do trudności związanych z pokryciem dachowym z eternitu. Pracownicy na ogół byli ciekawi, jak inne gminy radzą sobie z usuwaniem, z jakiego wsparcia korzystają i czy ludzie zainteresowani są demontażami. Motorem napędzającym usuwanie szkodliwego odpadu dla gmin są inne gminy. Mieszkańcy wymuszają na samorządach działania, jeżeli widzą, że w sąsiednich gminach problem jest likwidowany, a domownicy nie ponoszą z tego tytułu żadnych kosztów – relacjonuje Anna Bugaj, specjalista ds. sprzedaży w spółce Środowisko i Innowacje.

Obawy przed restrykcjami

W przeważającej części gmin prace związane z usuwaniem azbestu wyko-

nywane są już od wielu lat. Większość z nich miała zatwierdzone Programy Gospodarki Odpadami i korzystała z różnego rodzaju dofinansowań. Najwięcej jednostek samorządowych wykorzystuje wsparcie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) – głównie gminy z podkarpackiego (np. Brzyska, Skołoszyn, Chorkówka, Rymanów czy Osiek Jasielski). Województwo podlaskie w roku 2012 pozyskiwanie środków na prace w zakresie unieszkodliwiania azbestu prowadzi na znacznie mniejszą skalę niż w 2011 roku, zakładając, że będą się ubiegać o fundusze WFOŚiGW na rok 2013. W województwach lubelskim i małopolskim w tym roku ruszył Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, który zakłada 85 proc. dofinansowanie do demontażu i unieszkodliwiania pokryć dachowych z eternitem oraz dodatkowe fundusze na nowe pokrycie dachowe dla najuboższych mieszkańców. Program cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, głównie wśród mieszkańców Lubelszczyzny (m.in. Dzwola, Zwierzyniec, Hrubieszów, Mircze, Sitno i Miączyn). – Gminy z Małopolski z dość dużym dystansem podchodzą do tego typu wsparcia w obawie przed restrykcjami wynikającymi ze zbyt obszernego regulaminu regulującego zasady dofinansowania. Dlatego w tamtych rejonach

W MAZOWIECKIEJ SOCZEWCE

Na przełomie lat 2011 i 2012 zespół azbestowych ekspertów Środowiska i Innowacji odwiedził w województwie mazowieckim 296 spośród 324 gmin (miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich). Z analiz zgromadzonych materiałów wynika, że na Mazowszu w 2012 roku:

89 gmin zorganizuje przetargi na azbest

74 gminy wyślą do firm zapytania ofertowe, ponieważ wartość zlecenia nie przekroczy 14 tys. euro

9 gmin nie organizuje ani przetargów, ani zapytań – mieszkańcy sami wybierają firmę demontażową, a gmina na podstawie otrzymanych od nich faktur zwraca pieniądze

58 gmin nie ma Programu Usuwania Azbestu, nie ma inwentaryzacji lub jest w trakcie zatwierdzania Programu, co oznacza, że prędko za azbest się nie zabiorą

12 gmin ma inne priorytety niż azbest i złożyły wnio-

ski do WFOŚiGW o środki na takie cele, jak na przykład kanalizacja

20 gmin ma problem z tzw. pozagminnymi obiektami (kurniki, chlewnie, magazyny lub też budynki gminy, takie jak szkoły, PGR-y, OSP) pokrytymi azbestem, którego unieszkodliwienia nie refinansuje WFOŚiGW

10 gmin nie udostępnienia danych w trybie informacji publicznej – pracownicy referatów ochrony środowiska byli niemili, zachowywali się tak, jakby mieli coś do ukrycia

nach bardzo często finansuje się usuwanie azbestu ze środków własnych gminy – wyjaśnia Izabela Suchojad, specjalista ds. sprzedaży w spółce Środowisko i Innowacje.

Nadzieja na przyszłość

Z analizy informacji pozyskanych przez zespół ekspertów SiI wynika, że najmniej ku pozyskaniu środków zewnętrznych na działania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów azbestowych dzieje się w województwie śląskim. Tam mieszkańcy sami wybierają firmę, która wykonuje u nich usługę demontażu, a gmina jedynie do tego dopłaca (np. w Zawierciu, Łazach czy Sievierzu). Większość śląskich gmin nie ma jednak nawet inwentaryzacji, tam problem azbestu zszedł na dalszy plan. Takich jednostek samorządu terytorialnego, które dopiero mają w planach opracowanie inwentaryzacji oraz Programu Gospodarki Odpadami Azbestowymi, jest jeszcze w Polsce dużo. W realizacji projektu korzystają ze środków z Ministerstwa Gospodarki w formie bezpośredniego wsparcia, np. na opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest gminy mogą dostać nawet 100 proc. wsparcia. – Jednak z perspektywy przeprowadzonej akcji można stwierdzić, że nie wszędzie było źle. Polskie gminy w większości z zaangażowaniem podchodziły do rozmów dotyczących działań związanych z kwestią unieszkodliwiania odpadów azbestowych na swoich terenach i z chęcią dzieliły się doświadczeniami oraz przemyśleniami w tej kwestii, deklarując chęć nawiązania współpracy w przyszłości – podsumowuje Izabela Suchojad, specjalista ds. sprzedaży w spółce Środowisko i Innowacje. ■

Głównym powodem niechęci gmin do korzystania z dofinansowania jest ogrom dokumentów, które muszą w tym celu przedłożyć.

Nowoczesna broń

Aplikacja Baza Gmin pozwala na łatwe i skuteczne zarządzanie procesem unieszkodliwiania azbestu. Oprócz tak podstawowych funkcji, jak zawiadywanie relacjami biznesowymi, system ułatwia przygotowanie do przetargów, śledzi losy ofert oraz administruje bazą danych o potencjalnych lokalizacjach azbestu.

*Piotr Płuciennik**

Unieszkodliwianie azbestu wydaje się prostym zadaniem. Weźmy przykład najbardziej popularny, czyli eternitowy dach. Na pierwszy rzut oka wystarczy go zdemontować, zapakować eternitowe płyty w worki i odwieźć je na specjalne składowisko, na którym pozostaną na wieki, nie zagrażając już ludzkiemu zdrowiu.

W rzeczywistości proces ten jest jednak o wiele bardziej złożony. Poprzedzony przez konieczne uzgodnienia, skompletowanie niezbędnej dokumentacji, zezwoleń, zgłoszeń, dla firmy demontującej i unieszkodliwiającej pokrycie naszego dachu staje się skomplikowaną logistycznie operacją.

Żeby unieszkodliwianie było skuteczne, a przede wszystkim – bezpieczne, konieczne jest zebranie niezbędnych informacji. Będą one dotyczyć: lokalizacji materiału, jego ilości, rodzaju oraz możliwości jego unieszkodliwienia.

Plan działania

W tym celu konieczna jest współpraca z samorządami, lokalnymi przedsiębiorcami oraz prywatnymi właścicielami posesji. Dopiero mając komplet danych, na ich podstawie przygotowuje się plan działania: zawiadamia wszystkie wymagane urzędy, dopasowuje terminy, przygotowuje dokumentację, ustala skład brygad pracujących u klienta, przewidywany czas pracy oraz sprzęt

i wyposażenie, jakie będą wymagane przy demontażu, oraz sposób transportu azbestu.

Unikalna baza

Wykonanie jednostkowego, prostego, wydawałoby się, zadania pociąga za sobą wiele mniej lub bardziej szczegółowych czynności, naszpikowanych pismami, dokumentami i korespondencją. Gdy dodatkowo spojrzymy na takie przedsięwzięcie w skali kraju, sprawa unieszkodliwiania azbestu staje się dużo bardziej skomplikowana. W Polsce mamy miliony miejsc, w których znajduje się ten niebezpieczny materiał. Pociąga to za sobą konieczność jednoczesnego obsługiwanie nie jednego, ale wielu klientów, a to już nie lada wyzwanie.

W takiej sytuacji w grę wchodzić będą dziesiątki tysięcy danych dotyczących tysięcy miejsc rozsianych po całym kraju. I tu z pomocą specjalistom z firmy Środowisko i Innowacje przychodzi informatyka. Aplikacja Baza Gmin pozwala na łatwe i skuteczne zarządzanie procesem unieszkodliwiania azbestu. Historia programu, najprawdopodobniej jedyne, który gromadzi tak szczegółowe informacje o azbecie i zarządza nimi, sięga początków współpracy spółki Środowisko i Innowacje z jednostkami samorządu terytorialnego.

Gdy rozpoczęto zbieranie informacji o lokalizacji azbestu, okazało

się, że typowe biurowe oprogramowanie jest do tego celu niewystarczające. Wymogi współpracy z osobami z rozsianych po kraju miejscowości, przeprowadzania wizji lokalnych, ankiet, następnie ich analizy i podejmowania na tej podstawie działań zrodziły konieczność zaprojektowania specjalnej aplikacji. Oprócz podstawowych funkcji typowego systemu zarządzania relacjami z partnerami biznesowymi, który dotyczy zarówno kontaktów bezpośrednich, jak i telefonicznych czy korespondencyjnych, planowania spotkań itp. system ułatwia również przygotowania do przetargów, np. śledzi losy ofert czy zarządza bazą danych o potencjalnych lokalizacjach azbestu.

System pozwala

Na podstawie informacji pozyskanych od samorządów system monitoruje ogłaszane przetargi, rejestruje oferty i śledzi ich losy. Gdy wynik przetargu okazuje się pozytywny, rozpoczyna się proces przygotowania umowy. Wprowadzenie jej do systemu pozwala na uaktywnienie procedur związanych z lokalizacjami wskazanymi w umowie. Oszacowana zostaje ilość materiału do zdemontowania oraz

antyazbestowa

bezpiecznego przetransportowania na składowisko, sposób transportu, potrzebne środki. W porozumieniu z właścicielami obiektów ustalane są terminy prac oraz wiele innych szczegółów, które w efekcie pozwalają wykonać zadanie bezpiecznie i zgodnie z przepisami obowiązującego prawa. Na ich podstawie specjaliści zajmujący się usuwaniem azbestu przygotowują niezbędne dokumenty, zawiadamiają urzędy nadzoru i zaplanują pracę brygad. Całą tę mozolną pracę wspomaga i organizuje aplikacja Baza Gmin.

Po realizacji zlecenia Baza Gmin zbiera informacje o rzeczywistych ilościach zdemontowanych i zebranych niebezpiecznych substancji. Dostarczają ich

z miejsca działania pracownicy ekip demontażowych. System kompletuje dane o kolejnych zakończonych działaniach i przygotowuje raporty dla samorządów informujące o wykonanych pracach.

Za pomocą tej aplikacji można koordynować wiele działań równocześnie. Dodatkowo system pozwala

zaoszczędzić wiele czasu i energii pracowników, oraz – co niebagatelne – papieru.

** Piotr Pluciennik jest właścicielem firmy Smart Venture*

System potrafi monitorować ogłaszane przetargi, rejestrować oferty i śledzić ich losy.

Zamówienia podejrzanie

Brak precyzyjnie opracowanej specyfikacji istotnych warunków zamówienia może doprowadzić do zerwania azbestowego kontraktu i niepokojów społecznych w gminie.

Leopold Krauze

Rok 2012 potwierdził, że na polskim rynku funkcjonuje wiele nierzetelnych firm, które niezwykle rażąco zaniżając ceny wykonania kontraktów na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu (tnąc przy tym koszty np. związane z zatrudnieniem pracowników i ich odpowiednim wykształceniem, nieodpowiednim sprzętem i wieloma innymi czynnikami), wygrywały zamówienia publiczne.

Zerwane umowy

W efekcie dochodziło do tak skrajnie nieodpowiedzialnych przypadków realizacji azbestowych prac w gminach, że kończyły się one zerwaniem umowy z nierzetelnym wykonawcą. W takich sytuacjach poszukiwano zupełnie nowej firmy gotowej do zrealizowania przedmiotu zamówienia.

– Z takimi zdarzeniami mieliśmy do czynienia na przykład w gminach: Mrozy (gmina wiejska w województwie mazowieckim, powiat miński), Repki (gmina wiejska w województwie mazowieckim, powiat sokołowski) czy Bielany (gmina wiejska w województwie mazowieckim, powiat sokołowski) – relacjonuje Izabela Suchojad, specjalista ds. sprzedaży w spółce Środowisko i Innowacje.

Same straty

Warto zapamiętać, że takie sytuacje się mszczą, niosąc za sobą niestety bardzo nieprzyjemne konsekwencje dla wszystkich stron (bez względu na to kto tak na-

prawdę zawinił) zaangażowanych w proces usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Nie tylko dla zamawiającego, czyli gminy, która bezpowrotnie traci możliwość otrzymania dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Nie tylko dla firmy, która chociaż wygrała przetarg, w rzeczywistości odpada z gry. Zerwane kontrakty azbestowe oznaczają przede wszystkim niezadowolenie mieszkańców pozbawionych możliwości zgodnego z prawem pozbycia się niebezpiecznego odpadu, co w konsekwencji może prowadzić do niepokojów społecznych na terenie całej gminy.

Podstawa wyboru

Dlatego tak ważne jest, żeby zamawiający, czyli urząd gminy, zawsze wychodził z założenia, że wybór solidnej (co nie zawsze znaczy najtańszej!) firmy gwarantuje spokojny sen i bezpieczeństwo wszystkim podmiotom zaangażowanym w walkę z azbestem.

– Podstawą dokonania właściwego wyboru jest precyzyjne opracowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) – tłumaczy Izabela Suchojad ze spółki Środowisko i Innowacje.

To dokumentacja występująca w większości trybów udzielania zamówień publicznych. SIWZ jest narzędziem niezbędnym do organizowania przebiegu postępowania o udzielenie danego zamówienia. Określa najistotniejsze jego elementy: tryb udzielenia zamówienia, miejsce realizacji zadania, termin składa-

TANIE

nia i otwarcia ofert, termin związania ofertą, wymagania odnośnie wadium i zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu.

Precyzyjne warunki

W profesjonalnie przygotowanej specyfikacji powinien się też znaleźć precyzyjny opis przedmiotu zamówienia oraz najistotniejsze postanowienia umowy, na podstawie której ma być realizowane zamówienie. Niezwykle ważnym elementem są również warunki udziału w postępowaniu. To właśnie w tym punkcie zamawiający stawia wymogi, które musi spełnić potencjalny wykonawca, przystępując do realizacji zadania. Są to między innymi: posiadanie uprawnień do prowadzenia działalności zgodnie z przedmiotem zamówienia określonym w SIWZ, wykaz referencji poświadczający doświadczenie i wykaz potencjału technicznego. Nie można oczywiście zapomnieć o podstawowych dokumentach uprawniających firmę do startu w zamówieniu publicznym, takim jak: aktualny

odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, aktualne zaświadczenie o niekaralności, zaświadczenie z ZUS-u, Urzędu Skarbowego i opłacona polisa OC.

Decydujący głos

Pamiętajmy, że to gmina decyduje, kto może ubiegać się o przystąpienie do tego zamówienia za pomocą sformułowanej przez siebie treści SIWZ oraz w oparciu o zebraną dokumentację firm starających się o zamówienie publiczne. Dlatego też urzędnicy powinni to wszystko zrobić tak, aby wybrana przez nich w drodze postępowania firma – zgodnie z oczeki-

waniami obywateli – wykonała zadanie do początku do końca.

I ostatnia rzecz, na którą zwraca uwagę Izabela Suchojad: zamawiający powinni zawsze pamiętać, że wykonawca nie może zostać odrzucony z powodu niespełnienia wymagania, które nie zostało jednoznacznie i dokładnie określone w SIWZ, nawet jeżeli wymaganie jest istotne z punktu widzenia potrzeb zamawiającego. Dlatego tak ważne jest precyzyjne i właściwe opisanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Tylko takie podejście polskich gmin do zamówień publicznych może sprawić, że nie będą wygrywać oferty podejrzanie tanie.

Tam, gdzie **AZBEST** odpada na zawsze

W Polsce działa kilkadziesiąt podmiotów składowujących odpady azbestowe. Warto wiedzieć, które z nich robią to legalnie i w sposób niebudzący żadnych wątpliwości.

Nikodem Rostowski

Okolo 2,5 tys. polskich gmin musi usunąć ze swojego terenu blisko 15,5 miliona ton materiałów zawierających azbest.

Aktualny wykaz czynnych składowisk znajduje się w serwisie internetowym bazaazbestowa.pl. Jest to wirtyna ogólnodostępna, gdzie każda gmina, firma lub osoba prywatna może sprawdzić, jakie podmioty mają uprawnienia do pracy z azbestem, gdzie bezpiecznie można go oddać i jakie składowiska w Polsce posiadają pozwolenie na składowanie odpadów azbestowych. Wbrew pozorom legalnych składowisk nie jest dużo, bo zaledwie 33. W tym 2 to obiekty przyzakładowe, 11 o ograniczonym zasięgu terytorialnym i 20 ogólnodostępnych. To w sumie bardzo mało, biorąc pod uwagę to, że aż 2,5 tys. gmin musi usunąć ze swojego terenu ok. 15,5 miliona ton materiałów zawierających azbest i coś z nim zrobić.

Na każdej gminie spoczywa obowiązek kontroli, na jakie składowisko trafiają odpady z ich terenu. Każda gmina musi wiedzieć, czy firma, która widnieje na Karcie Przekazania Odpadów (KPO) jako przejmujący odpad, posiada stosowne i aktualne pozwolenia oraz decyzję dopuszczającą odpowiedniej instytucji państwowej.

– Naszym życzeniem jako firmy, która zajmuje się demontażami, stale współpracuje z gminami oraz posiada własne składowisko, byłoby, gdyby również firmy zabezpieczały się przed odpadami nie wiadomego pochodzenia. W jaki sposób? Na przykład przez uwzględnianie na KPO miejsca pochodzenia odpadów. Kierując się zasadą ograniczonego zaufania, sprawdzając, skąd pochodzi zdemontowany azbest, unikamy problemów w razie kontroli oraz rzetelnie możemy rozliczać się z dostarczanych do nas odpadów – komentuje Anna Bugaj, specjalista ds. sprzedaży w Środowisko i Innowacje.

Siła lidera

W Polsce istnieją 3 rodzaje składowisk. Po pierwsze: obszary o ograniczonym zasięgu terytorialnym. Na przykład Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Słupsku (tutaj dostarczane mogą być odpady z miasta i powiatu Słupsk) czy PPHU Komart z Knurów (przyjmuje odpady tylko z terenu województwa śląskiego). Po drugie: składowiska przyzakładowe. Na przykład składowisko przemysłowe w miejscowości Biechów – oddział Huty Miedzi „Głogów”, należącej do KGHM Miedź Polska o pojemności 320 000 m³ (z czego wolna powierzchnia wynosi 180 m³). No i po trzecie: składowiska ogólnopolskie bez ograniczeń terytorialnych, są one najbardziej popularne i ogólnodostępne.

Najnowocześniejsze i największe tego typu składowisko w Polsce należy do spółki Środowisko i Innowacje. Jego

całkowita pojemność wynosi aktualnie 175 000 m³, ale w niedalekiej przyszłości planowane jest zwiększenie objętości kwater do ok. 650 000 m³.

– Posiadamy nowoczesną instalację do składowania, która łączy unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, jakim jest azbest, z rewitalizacją środowiska zdegradowanego przez byłą kopalnię siarki, co świadczy o unikatowości instalacji. W ciągu naszego 5-letniego doświadczenia oraz rozwoju firmy staramy się uelastyczniać i dostosowywać do wymagań, jakie stawiają firmy oraz gminy, z którymi współpracujemy. Sami bronimy się przed nieuczciwymi dostawcami. Od wszystkich firm oraz osób indywidualnych wymagamy podania miejsca pochodzenia odpadu, dzięki czemu możemy prowadzić ewidencję wszystkich dostarczanych do nas wyrobów azbestowych – podkreśla Agnieszka Bugaj.

Nowe miejsca

Oczywiście poza liderem w tej branży, czyli spółką Środowisko i Innowacje, istnieje wiele innych firm specjalizujących się w składowaniu azbestu. Jedną z najbardziej znanych na terenie województwa lubelskiego jest Wod-Bud z siedzibą w Kraśniku, który dysponuje składowiskiem o całkowitej pojemności 169 991 m³, z czego wolna część stanowi 95 737 m³. Oprócz azbestu przyjmowane są tam również inne odpady niebezpieczne, na które wydzielona została odrębna kwatera. Na razie Wod-Bud nie planuje rozbudowy dostępnych kwater.

Na południu Polski działa Jednostka Ratownictwa Chemicznego należąca do Grupy Azoty Tarnów. To firma posiadająca i eksploatująca około 200 hektarów składowisk. Ale praca związana z odpadami azbestowymi stanowi tylko część zakresu jej działalności. W 2012 roku rozbudowano tam składowisko odpadów azbestowych z 100 000 m³ o dodatkowe 50 000 m³.

W województwie wielkopolskim natomiast ma siedzibę Zakład Utylizacji Odpadów w Koninie, który został założony przez Aluminium Konin-Impe-metal i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Całkowita pojemność składowiska, którym zarządza ten zakład, wynosi 125 000 m³, z czego wolna część stanowi 82 500 m³.

W województwie kujawsko-pomorskim działa firma Eco-Pol z siedzibą w Pruszczu, która jest właścicielem składowiska (o pojemności 128 276,7 m³, z czego wolna pojemność wynosi 91 190,8 m³)

znajdującego się w miejscowości Małociechowo.

Co jakiś czas w całym kraju powstają także nowe miejsca, w których można unieszkodliwiać azbest. Tak się zdarzyło na przykład w Kozodrzy (woj. podkarpackie), gdzie powstało nowe składowisko, należące do gminy Ostrów o pojemności 17 000 m³ z planem rozbudowy. Nie są to jednak sytuacje na tyle częste, by w przyszłości liczba składowisk odpadów azbestowych była równa liczbie gmin w Polsce. Dlatego każdy samorząd powinien bacznie obserwować rynek usuwania azbestu i wiedzieć, gdzie można legalnie składować odpady zawierające ten niezwykle groźny dla zdrowia i życia ludzkiego minerał. ■

Co jakiś czas powstają w Polsce nowe składowiska azbestu. Nie zdarza się to jednak tak często, by w przyszłości ich liczba mogła dorównać liczbie gmin.

**ZARZĄDZANIE
ODPADAMI**
Spółka z o.o.

**Zarządzanie Odpadami sp. z o.o.
oferuje pomoc przy zagospodarowaniu
każdego odpadu, jaki wytworzysz
w ramach swojej działalności.**

**Zarządzamy odpadami z budowł,
remontów i rozbiórek.**

Specjalizujemy się w odpadach typu:

- **gruz**
- **papa**
- **wełna mineralna**
- **wszystkie rodzaje szkła**
- **żużle i popioły**
- **ziemia zanieczyszczona**

DZIAŁ HANDLOWY
509 479 006

Zarządzanie Odpadami sp. z o.o.
pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
tel. +48 22 380 23 88
faks +48 22 380 23 89
e-mail: biuro@zo.com.pl
www.zo.com.pl

Umiejętnie i zawczasu usunięty może być niegroźny!

Azbest tak chętnie używany niegdyś w budownictwie jest bardzo toksyczny.
Dlatego jego usuwaniem muszą zajmować się specjaliści.

Środowisko i Innowacje jest firmą, która o bezpiecznym usuwaniu azbestu wie wszystko.

Problem rozwiązujemy kompleksowo, począwszy od opracowania dokumentacji i programów gospodarki odpadami azbestowymi poprzez demontaż, zabezpieczenie ładunku, transport, aż po unieszkodliwienie odpadów na największym specjalistycznym składowisku w Polsce.

Dbamy o to, by na każdym z tych etapów bezpieczeństwo ludzi i środowiska było najważniejsze.

ŚRODOWISKO I INNOWACJE

ŚRODOWISKO i INNOWACJE

Dynamika rozwoju w trosce o środowisko

Największe składowisko odpadów azbestowych w Polsce

Niezawodny i nowoczesny partner biznesowy przy najbardziej wymagających pracach związanych z azbestem.

Jedyna w Polsce, nowoczesna, w pełni bezpieczna i ekologiczna instalacja do unieszkodliwiania azbestu i rewitalizacji zdegradowanych terenów po otworowej eksploatacji siarki, doceniona i nagrodzona na międzynarodowych targach w Brukseli i Paryżu.

Brussels Innova
2009

Concours-Lepine
Paris 2010

ŚRODOWISKO i INNOWACJE Sp. z o. o.
Dobrów 8, 28-142 Tuczępy
T: (15) 864 51 13, F: (41) 260 50 01
biuro@sii.com.pl • www.sii.com.pl

